

În lipsa navei-furnicar este destul de dificil să păstrăm totul sub control în Inel. Samaa, femela siddma implicată în proiecte sociale, consideră că modul de acțiune în ceea ce privește civilizația linni nu se ridică la înălțimea gravității situației. Este de părere că în fața unor posibile evenimente critice – cum ar fi cel de față – trebuie lăsate deoparte orice reguli politico-economice și toate resursele să fie canalizate într-o singură direcție.

Am încercat să-i explicăm că acest deziderat, deși nobil în aparență, nu poate fi pus în aplicare, din mai multe motive. În primul rând, percepția legată de gravitatea unui eveniment este subiectivă și discutabilă. În al doilea rând, dacă sistemul legislativ ar fi conceput astfel încât să ia în considerare asemenea situații, s-ar ajunge foarte ușor la abuzuri. Oricine ar putea încălca un tratat economic sau o convenție politică, pretextând apoi că a fost forțat de un eveniment grav. Cu sprijinul unor corporații juridice bine pregătite, unii vor putea chiar să câștige eventualele procese, punând bazele unui precedent periculos.

Așa cum se întâmplă de obicei cu persoanele implicate în cazuri sociale, e dificil să apelezi la rațiune, deoarece ele acționează preponderent pe baza empatiei. Nu vor să înțeleagă că legile trebuie să fie generale, să acopere majoritatea posibilităților și nu pot fi concepute luând în seamă cazuri particulare – cum e cel de față. Am fost astfel puși în fața unuia dintre paradoxurile celor care activează în proiecte sociale – deși se proclamă a fi pacifiste și dornice doar de a-i ajuta pe cei în nevoie, devin extremiste și agresive când cineva blochează calea pe care ele o consideră corectă.

În cazul Ceòl Mórului, Samaa ne acuză că dorim distrugerea rasei linni. Un minimum de logică i-ar arăta că, dacă am fi dorit asta, n-am fi stabilit un acord tacit cu guvernul Gamei Majore Semifuse pentru a-i aduce aici pe Simfonia A-a-m-p și Rapsodia Boemă, riscând să fim acuzații de conspirații subversive de către celelalte state. Mai mult, nu știm cum și-ar putea închipui că am dori distrugerea unei civilizații care, prin contractele semnate, a devenit una dintre cele mai importante surse de venituri pentru Labirintul Furnicarelor Rayry.

Oricum ar sta lucrurile, nu putem rămâne pasivi, stigmatizând-o pe Samaa așa cum face ea cu noi, chiar dacă greșește. Există riscul – deloc negliabil – ca ea să apeleze la ajutorul altor specii prin intermediul proiectelor sociale. Astfel, controlul rayry asupra a tot ce ține de civilizația linni ar avea parte de o imixtiune cu consecințe viitoare greu de evaluat. Cel mai sigur este să nu permitem așa ceva. Iar asta înseamnă să pactizăm cu ea, chiar prin intermediul unor compromisuri.

Ne-am oferit s-o ajutăm să-și susțină cauza în fața reprezentanților în Inel ai Labirintului. A fost dificil s-o convingem că interesul nostru este real și, chiar după ce a

văzut că ne-am ținut de promisiune și am stabilit o întâlnire la nivel înalt, tot a rămas circumspectă. A acceptat totuși să călătorească alături de noi către habitatul rayry din Inel. În fața unei activiste sociale de genul Samaei, deloc dornică de compromisuri și gata să acuze, poziția reprezentanților trebuie să fie una de înțelegere și compasiune, călăuzind-o spre un rezultat profitabil pentru toate părțile implicate, fără ca siddma să suspecteze dedesubturile afacerii.

Reprezentanții furnicarelor au ascultat cu mare atenție detaliile cazului prezentat de Samaa. Și-au exprimat vocal îngrijorarea pentru eveniment și n-au negat că interesul lor pentru ajutorarea speciei linni are atât rațiuni morale, cât și comerciale. Sinceritatea arătată de ei s-a dovedit salutară. Deși i-a criticat pentru cruzimea de a trece un eveniment atât de grav pentru miliarde de ființe prin filtrul unor afaceri oneroase, femela siddma a rămas convinsă că discuția se poartă sincer, deschis. A devenit mai încrezătoare în rezultatele întâlnirii, ceea ce este mereu un prim pas în ajungerea la un rezultat comun.

Samaa a insistat că trebuie să existe un plan de rezervă în cazul în care acțiunea condusă de Caribb dovedește că rasa linni se află într-un pericol real. Aici, ambele tabere au fost de acord că, dacă planeta riscă să devină un mediu neprielnic vieții, singurul curs posibil al acțiunii ar fi evacuarea populației de pe Ceòl Mór – sau, cel puțin, a unui număr cât mai mare de locuitori. Deziderat imposibil cu tehnologia de zbor spațial deținută de linni, acest plan are nevoie nu doar de ajutor extern, ci de o acțiune coordonată și atent planificată.

Reprezentanții au reușit în acest moment s-o aducă pe femela siddma pe terenul rațiunii – un plan presupune rațiune și aproape deloc empatie. Astfel, au scăpat de principalul atu pe care-l avea interlocutoarea și care putea deveni, la un moment dat, o piedică în semnarea unui acord.

Primul pas asupra căruia s-a convenit a fost realizarea unei liste cu planetele care puteau susține viața linni. Era nevoie de lumi bazate pe compuși ai sulfului, cu caracteristici fizico-chimice cât mai apropiate de cele ale Ceòl Mórului. Dintre acestea aveau să fie alese cele mai apropiate de lumea linnilor și să se stabilească logistica necesară. Părerea majorității a fost că nu era recomandabilă mutarea întregii populații pe o singură planetă, deoarece ar fi putut cauza un dezechilibru major în ecosistemul ei.

Reprezentanții furnicarelor s-au angajat că se vor ocupa cu toată seriozitatea de această problemă, în timp ce Samaa trebuie să întocmească un necesar al serviciilor de asistență de care ar avea nevoie posibila expatriații – de la cele medicale, până la cele de consiliere.

Când am dus-o înapoi pe femela siddma, starea ei era considerabil schimbată. Dintr-

o dată, nu ne mai percepea ca pe un obstacol în realizarea scopurilor ei sociale, ci era animată de energiile care se concentrău pe problemele ce trebuiau rezolvate. O posibilă criză a fost dezamorsată și, deși ne mișcăm pe un teren nesigur, deocamdată toate datele crizei ce afectează civilizația linni au rămas în aria noastră de acoperire.

*

Sala de bal din habitatul Filoneii era mult mai animată decât la întâlnirea precedentă. Cele cinci lespezi destinate siddmelor fuseseră aranjate într-un arc de cerc. În dreapta fuseseră adăugate două adăposturi realizate la comandă, cu o prelată paralelipipedică dură sprijinită cu o latură pe podea și cu cealaltă susținută de doi stâlpi. Servitorii căutaseră să imite cât mai bine o arcadă linni, unde Simfonia A-a-m-p și Rapsodia Boemă să se simtă confortabil. În continuare fusese pus un scaun solid, pe care stătea Vistilia, și un coș împletit în noduri inverse, în care se lăfăia Leck. Păstorul respinsese politicos orice ajutor și stătea blajin sprijinit doar într-un picior. Cercul era completat de o delegație impresionantă de rayry – mai bine de o duzină de gânganii ținuseră neapărat să participe la acea reuniune.

Caribb își plimbă privirea pe deasupra adunării. Până cu puțin timp în urmă, viața lui curgea calm, respectând un program pregătit cu grijă. Fusese de ajuns să facă o excepție – să permită celor doi linni să vină fără o audiență prestabilită – și haosul se propagase ca o furtună de nisip, spulberându-i existența liniștită.

Acum se pregătea să conducă o misiune pe care nu știa unde s-o încadreze. Plecau să inspecteze un posibil cataclism, dornici să ajute, dar riscând să provoace un conflict diplomatic cu consecințe grave. Era conștient că de rezultatul acelei expediții depindea viitorul carierei sale. Putea să-l aducă pe culmile gloriei, sau – dimpotrivă – să-l îngroape pe vecie. Și nu doar pe el, ci întregul său neam. Un final rușinos al stirpei Cucernicului Timm, vizionarul care pusese temelia unui viitor civilizată.

Lângă el, Samaa era absorbită de organizarea evacuării Muzicii Grandioase. Insistase pe lângă ussamoT să-și lase luntrea în Inel, coordonând acțiunea, iar rayryi acceptaseră. Nu era convinsă dacă solitudinea de care dădeau dovadă se baza mai mult pe dorința de a nu pierde controlul asupra linnilor, sau pe considerente morale. Nici nu conta, până la urmă, atâta timp cât se ocupau de problemă. Făcuse un plan al necesităților unui exod de o asemenea amploare. Rayryi găsiseră trei planete acceptabile atât prin prisma condițiilor fizico-chimice, cât și a amplasării în spațiu. Era posibil ca, până la urmă, linnii să se extindă în spațiu, trecând de la o planetă la trei.

Simfonia A-a-m-p era încercat de sentimente amestecate. Pe de o parte se bucura de succesul schimburilor comerciale, care-i permisese să strângă o sumă considerabilă. Afacerea patronului său avea să cunoască un adevărat boom financiar, iar comisionul estimat – și poziția pe care avea să fie propulsat în firmă – constituia garanția unui viitor liniștit. Pe de altă parte, erau gândurile legate de familia la care se întorcea.

Rapsodia Boemă era mai plină de entuziasm. Își dorise, la fel ca și șefii ei, să convingă un reprezentant siddma să vină în ajutorul linnilor. Acum, în fața ei se găsea o adevărată echipă. Nu cunoștea foarte multe despre calificările fiecăruia – în afara siddmelor – dar selectarea lor era un semn cert al competenței. Spera doar că avea să reușească să-i aducă întregi pe Ceòl Mór, altfel totul ar fi fost în zadar.

Vistilia și Leck erau entuziasmați de oportunitatea oferită. Pe de altă parte, se aflau în fața unei situații critice: dacă dădeau greș riscau să-și piardă credibilitatea, în timp ce, dacă reușeau, miza putea fi chiar viața lor.

Păstorul era fascinat de lumea descoperită dincolo de norii de pe Hursagmu-ma-Zilittu – atât de opacă în unele privințe și atât de familiară în altele. Nu semăna cu lumea pierzaniei din poveștile brissilor înaripați conservatori. Nici ființele care o populau nu erau lipsite de profuzime și dezaxate, rupte de cursul natural al vieții. Erau diferite – în atât de multe feluri – dar aveau ceva atrăgător. Chiar și de la strictul Caribb – cel care-și aroga funcția de conducător fără să-i fi fost atribuită la naștere și susținea tehnologiile aiuristice – avea ceva aparte. Așa cum spunea Tămăduitoarea, nu exista ființă de la care să nu poată fi învățat ceva. După cum se vedea, se aplica în întreg universul, nu doar în pacea de pe Hursagmu-ma-Zilittu.

ussamoT erau atenți la orice detaliu. Studiaseră în amănunt planul conceput de Samaa și împărțiseră sarcinile între furnicare. Era delicat – trebuiau să contacteze toate speciile care ar fi putut ajuta, contractându-le serviciile fără a lăsa să emane motivul real din fundal. Altfel, întregul edificiu construit cu grijă se putea prăbuși ca un furnicar prost încleiat.

– Tsss, deci aici e averea pe care am adunat-o cu grijă o viață întreagă, încep Dabarr fără niciun preambul. Privi spre Caribb din înălțimea scaunului său medical: Ai face bine să dai tot ce poți mai bun în misiunea asta! N-aș vrea să-mi văd neamul ruinat și aruncat într-o gaură neagră a istoriei...

Delegatul își abținu cu greu un șuierat iritat, dar compensă culegând câteva gâze cu limba. Cel puțin, bătrânul se împăcase cu ideea și nu mai izbucnise la fel ca atunci când aflase de garanțiile oferite Ordinului Dual. Acum se răzbuna pentru șocul suferit atunci – care-l făcuse pe Caribb să se teamă că avea să sufere un atac cerebral – și pune mai

multă presiune pe el. Deoarece Filonee nu vorbise încă, rămase tăcut.

– Sunt sigur că a ales o echipă competentă! interveni Rapsodia Boemă. Nu știu cum ne vom plăti datoria...

– Tsss, fătucă dragă, în primul rând aveți grijă să nu porniți un război la voi! Că dacă începe, nu vreau să mă gândesc ce se va întâmpla atât acolo, cât și aici. Cât despre plată, n-avea grijă – dacă lucrurile se rezolvă cu bine, voi avea grijă să recuperez ce am investit!

Samaa se simți cuprinsă de un val de furie față de lipsa de tact a lui Dabarr. Îi suspecta pe rayry de lipsă de empatie, dar bunicul ei dădea dovadă de același lucru. Deoarece eticheta nu-i permitea încă să ia cuvântul, se abținu și adună frustrarea și cuvintele mușcătoare în ea. La rândul lor, ussamoT fură cuprinși de freamăt. Filonee intui care putea fi motivul neliniștii lor și interveni:

– Nimic nu se va face încălcând acordurile comerciale în vigoare!

Vorbele sale avură darul de a-i liniști pe rayry și-i oferiră lui Caribb prilejul de a vorbi.

– Voi avea grijă, încercă el să pară stăpân pe sine. Dacă lucrurile merg bine, după ce Vistilia și Leck vor Citi planeta, vom vedea ce e de făcut...

De data aceasta Samaa putea lua cuvântul, dar preferă să tacă. Știa că, dacă ar fi devoalat acțiunile ei din umbră, Dabarr ar fi vrut să preia frâiele cât timp erau plecați. Și, deși erau rude, nu dorea ca el să fie – din nou! – cel care dicta. Chiar dacă rayryi erau animați de spiritul comercial, erau parteneri de încredere și-și câștigaseră reputația tocmai pentru că nu înșelau odată ce parafau o înțelegere. Ceea ce nu era neapărat valabil pentru un egocentrist de talia bătrânului siddma, care considera că era de datoria lui să conducă tot ce ținea de clan și să le atragă mereu atenția că întreaga lor situație i se datora.

– Tsss, îl veți lua și pe Rett cu voi.

– Ce?!

Caribb și Samaa strigară într-un glas, uluiți, spre deruta străinilor prezenți la reuniune. Delegatul își reveni primul și încercă să dreagă lucrurile.

– Ai spus că-l vei ține aici, cu tine, ca să se deprindă cu științele...

– Tsss, da. Cât timp ai fost plecat l-am înscris la câteva cursuri. La banii mei, mi-am permis să achiziționez unele mobil-progresive. Le-am descărcat pe toate acolo! le arătă el o cutie ciudată, depozitată într-un colț îndepărtat al sălii celei mari.

– Dar... nu înțeleg...

– Tsss, va învăța pe parcurs. Decât nimic, mai bine să aveți cu voi pe cineva care poate consulta niște cursuri științifice.

– Cu tot respectul, dar asta reprezintă o încălcare gravă a acordurilor semnate cu

lunii! Nu putem duce pe Muzica Grandioasă tehnologie de-a noastră! Ar însemna...

– Tsss, aveți cu voi translatorii-simbioți și implantul de accesare a Dataspațiului – deși ăsta n-o să vă folosească la nimic! îl întrerupse Dabarr.

– Sunt mici, invizibile cu ochiul liber și există dispense pentru ele! gesticulă nervos Caribb, care, între timp, se pusese bine la punct cu legislația luni. Dar chestia aia imensă... Își caută cuvintele, încercând să rămână cât putea de respectuos – mai ales pentru că erau atâția musafiri de față: Imediat ce va fi văzută, va ridica semne de întrebare!

– Tsss, nu și dacă arată altfel! îl expedie grăbit bătrânul. Se răsuci spre rayry: Bănuiesc că puteți să-l mascați cu fibre organice din care e făcută și nava-furnicar, astfel încât să pară un simplu artefact. Îi veți da aspectul unui vehicul cu trei roți, pe care va pedala Rett. Gata, e simplu!

ussamoT schimbare grăbiți semnale olfactive.

– Sigur, se învoieră aceștia.

Delegatul simțea că pâcla din fața lui devenea întunecată.

– Așa ai putea la fel de bine să trimiți un dispozitiv care chiar să permită efectuarea unor anumite măsurători! Însoțit de un savant veritabil, dacă tot e pe acolo...

– Tsss, n-aș putea și – dacă ți-ai folosi capul – ți-ai da seama și tu ce prostie ai spus. Habar n-avem ce se întâmplă pe Muzica Grandioasă, așa că nu putem ști ce să luăm cu noi. Sau s-a inventat între timp un dispozitiv universal valabil de care eu n-am auzit, care poate face orice operațiune? Dacă da, spune-mi și-l cumpăr, oricât de mult ar costa!

– Nu există, admise Caribb.

Bătrânul șuieră victorios.

– Atunci măcar am putea trimite un savant veritabil, totuși! interveni Filonee. Sigur ar putea obține de la aparatul acela mai multe decât Rett.

– Mă descurc suficient de bine, mulțumesc! replică indolent tânărul.

– Tsss, așa și este! îi ținu isonul Dabarr. Rett și cutia aceea vor urca în nava-furnicar alături de voi, Caribb și Samaa.

Tonul ferm nu mai lăsa loc niciunui alt comentariu. Delegatul nici nu avea de gând să mai facă vreunul. Ceva nu se potrivea în toată povestea aceea și n-avea nicio șansă să afle ciondănindu-se cu bătrânul capricios de lângă el. Înclină din cap, scuturându-și coama zimțată.

– Tsss, atunci – asta e! Vă urez mult succes! Și acum, după ce am terminat cu afacerile, hai să respectăm eticheta și să ne concentrăm pe bucatele pregătite de servitorii Filoneii. Sunt convins că s-au dat de ceasul morții ca să ne desfete simțurile!

*

– Și bătrânul nu știe nimic?

– Nu.

Caribb șuieră neîncrezător.

– Dacă află că ai făcut asta pe la spatele lui...

– Ce? Am reușit să rezolv o problemă fără să apelez la resursele sale financiare.

– Samaa, nu înțelegi esența problemei – Dabarr se plânge că trebuie să bage banii lui, dar, pe de altă parte, exact asta vrea! Câtă vreme finanțele lui reprezintă motorul unei acțiuni, el o controlează. Prin ce ai făcut, i-ai tăiat posibilitatea de a trage sfori și de a-și mări imperiul financiar. Mai mult, ai pus sforile în mâinile unor concurenți – comercianții rayry.

– Care, oricum, dețin aceste sfori datorită protocoalelor semnate, îi aminti femela siddma.

– Așa este. Dar bătrânul afacerist ar fi preferat să-i țină el pe rayry în clinchet de oase, nu să-i lase pe ei la controlul întregii operațiuni.

– E posibil să ne confruntăm cu o situație limită, Caribb! Nu putem sta până se desfășoară jocurile de culise. Vorbim despre viețile a sute de milioane, poate chiar miliarde de ființe!

– N-am spus că ai procedat greșit. Chiar mă bucur că ai fost prevăzătoare și te-ai gândit la acest aspect. După ce ajungem pe Muzica Grandioasă s-ar putea să ne trezim că trebuie acționat urgent, fără nicio clipă de pierdut.

– Întocmai.

– Așa că nu te acuz. Doar mă amuz – într-un mod pervers, recunosc – gândindu-mă cum va reacționa Dabarr când va afla. Eu știu că mi-am luat deja perdaful...

– Cred că asta trece pe locul doi într-o asemenea situație, nu?

– Ai dreptate. Delegatul își aranjă faldurile portocalii ale robei-eșarfă. Merg și eu după ceilalți. Vii?

– Știi că, pentru mine, distracțiile acelea puerile reprezintă timp pierdut.

– Mă gândeam că oricum nu prea ai ce face pe navă...

– Pentru cultivarea virtuților sufletului e perfect orice moment și orice loc.

Caribb nu mai insistă. Părăsi cabina și se îndreptă spre ecluză. Zeci de rayry mișunau prin nava-furnicar, preocupați de activitățile lor continue care-i rămâneau ascunse Delegatului. Intră în tubul de transfer cu pereți invizibili, compuși din curenți de aer

menținută laolaltă prin intermediul efectului Coandă. Imaginea navelor din jur, agățate unele de altele ca într-un ciorchine, nu-l mai impresiona deja. Așezarea lor părea haotică, dar permisiunea de cuplare era dată astfel încât nicio structură temporară să nu fie incomodată.

Deși nava-furnicar era atașată cargoului înspre zona periferică, spațiul cosmic nu era vizibil decât în momentul intrării și ieșirii dintr-un nod. În timpul zborului – când cargoul-caravană țesea realitatea nodului de destinație – spațiul era doar un amestec de probabilități cuantice. Chiar și pentru ochii extrem de complecși ai siddmei, mediul nu apărea decât ca o ceață lăptoasă prin care se întrevedeau irizații și străfulgerări luminoase de o clipă.

Tunelul pe care-l urma șerpua printre nave și, pe măsură ce înainta prin el, se simțea atras de capătul acestuia. Masa imensă a structurii permanente a cargoului – cea care permitea și crearea bulei de probabilitate – dădea naștere gravitației artificiale.

Când ajunse la capăt, trecu prin ecluză în camera de sterilizare, apoi în culoarul de acces. Apartenența la rasa siddma avea avantajele ei – putea sta în cargoul-caravană fără costum spațial, la fel cum o făcuse și în interiorul tunelului. Majoritatea raselor universului cunoscut evoluaseră în condițiile unor atmosfere similare din punct de vedere al compoziției, principalele diferențe constând în variații de temperatură, presiune sau concentrație – surmontabile, în cel mai rău caz, prin intermediul unor filtre respiratorii.

Consultă harta cargoului pentru a depista poziția lui Rett. Culoarul pe care mergea era suficient de lat cât să încapă cinci ființe una lângă alta, iar înălțimea era potrivită și pentru o ființă mai înaltă ca brissul înaripat. Pe măsură ce se apropia de localul unde se aflau companionii săi, culoarul începu să se aglomereze cu călători pierduți în gândurile lor sau în lumile virtuale, precum și cu grupuri angajate în dispute aprinse.

Intrarea era un potpuriu de lumini de toate culorile, ce curgeau din și în toate direcțiile. Jocul luminos nu era deranjant pentru ochii multifățetați ai siddmei, obișnuiți cu reflexiile particulelor din mediul său natural. Pășii în coconul de lumină și trecu în interiorul localului zgomotos, plin de mirosuri de mâncare, băutură, energizante și droguri. De când intră, îi sări în ochi grupul căutat. Dacă cei doi linnii stăteau destul de stingheri în fața unor băuturi întunecate și cleioase, Rett și Păstorul deveniseră sufletul petrecerii. Delegatului i-ar fi fost imposibil să rateze o pasăre mare, mișcându-se hilar pe picioroange și dirijând cu aripile zburite un siddma care dansa îndrăcit. După vălătucii fumului galben-verziu din jurul lor, Caribb bănuia că se scăldau în substanțe halucinogene despre a căror nume și proveniență nu dorea să afle. Pe măsură ce se apropie, deveni vizibil și un grup de rayry, jucând pasionați ceva împreună cu niște necunoscuți cu care se certau de zor.

Când Delegatul ajunse aproape de ringul pe care mai dansau doi bISSI păroși și o femeie, Păstorul îl zări și-și desfăcu larg aripile:

– Ca'ibb, p'etenul meu! croncăni el distonant.

Se apropie de siddma cu pași nesiguri și-l împresură cu aripile, lăsându-și ciocul pe umărul său. Delegatul îl bătu ușor pe șold, încercând să pună punct cât mai repede aceluși moment destul de stânjenitor. Păstorul îl eliberă din strânsoare și-l trase spre ringul în care se zbânțuia. Caribb încercă să-l facă să înțeleagă că nu se dădea în vânt după distracție, dar pliscul roșu se apropie de el și cârâi:

– Nu m-am dist'at așa pe Hursagmu-ma-Zilittu niciodată!

Rett șuieră euforic spre tatăl său:

– Ai ven't ș' tu la distracție, în sfrș't!

Delegatul zâmbi.

– Da, dar prefer s-o iau mai ușor. Voi vedeți-vă liniștiți de ale voastre! îi îndemnă și se îndreptă spre cei doi linni. E totul în regulă?

– Suntem... copleșiți, recunosc Simfonia A-a-m-p.

– El, preciză Rapsodia Boemă. Eu doar îl ajut să intre în atmosferă.

Caribb clătină din creasta zimțată și-și comandă ceva de băut. Avea să fie un chef pe cinste. Zâmbi amuzat în sinea sa. Fusesse și el tânăr și, când dăduse cu ochii de distracție, profitase la maxim. Anii îl învățaseră, totuși, că euforia avea și revers.

Dar acesta urma să fie vizibil abia mai încolo.

*

Se treziră pe plaja nisipoasă a unei mări. Nisipul fin, uniform, era lipsit de alge sau scoici. Întiderea lichidă era calmă, fără valuri. Doar o ușoară spumă încrețea apa la contactul cu solul.

Dar starea de aparentă normalitate se oprea aici. Privind în larg, ochiul căuta o linie a orizontului, o delimitare a contactului dintre mare și cer. Aceasta nu exista. Apa părea să se curbeze în sus, continuându-se într-un dégradé către azuriul presărat ici colo cu nori pufoși, albi. Continuând mișcarea capului către celălalt orizont, se constata un fenomen similar, cu albastrul colorându-se treptat în bej-gălbuiul plajei.

– E o iluzie optică? întrebă oarecum retoric Caribb.

– Ta-ta-ta, sau poate că așa arată o sticlă Klein pe dinăuntru.

– Se pare că ai avut dreptate. Acea anomalie era un portal.

– Ta-ta-ta, v-ați îndoit de asta, ussamoT? îl tachină Timm pe rayry.

– La fel ca și tine.

Bătrânul sâsâi amuzat, apoi începu să ruleze cu mașinăria de-a lungul liniei apei. Delegatul, brissul înaripat și cele trei gângăanii porniră pe urmele sale.

– Ce căutăm?

– Ta-ta-ta, răspunsuri.

– Asta știu. Dar cum le vom afla? Va veni cineva să ne întâmpine?

– Ta-ta-ta, mă îndoiesc. Nêe au părăsit universul nostru de ceva vreme.

– Unde s-au dus? se arată interesat Păstorul.

Timm nu răspunse. În timp ce lăsa vehiculul să meargă lent, începu să scotocească prin fantele care se căscău în panoul de bord. Scoase un recipient mic, de forma unei picături, în care clipea un lichid incolor. Îl agită puțin, apoi îl conectă la unul dintre dispozitivele fixate pe calota craniană.

Văzând că sunt ignorați, ceilalți călători se mulțumiră să se plimbe încolo și înapoi pe plaja pustie, fără a se îndepărta de mașinăria oprită la o jumătate de pas de apă. Curios, Păstorul încercă unul dintre dansurile sale de transă. Mișcărilor i se armoniză foarte repede și intră într-o meditație profundă, cum experimentase doar rareori. Locurile rămăseră tăcute, de parcă nu fuseseră niciodată populate. Se mulțumi să savureze starea cât mai mult cu putință.

La puțin timp după ce ieși din starea aceea, vehiculul lui Timm se puse în mișcare către rayry și Delegatul care se grupaseră ceva mai departe. Păstorul porni spre ei, iar pașii săi mari îl ajutară să ajungă deodată cu mașinăria.

– Ai aflat ceva? se interesă Caribb.

– Ta-ta-ta, da. Și e așa cum mă temeam. Oftă, apoi începu să povestească: Cu multă vreme în urmă – într-un timp când majoritatea raselor actuale din univers nici nu apăruseră, dar nêe existau deja și erau în plină glorie – Muzica Grandioasă și sistemul din care face parte nu existau. Adică existau, dar nu în universul nostru.

– Nu înțeleg.

– Ta-ta-ta, e și greu să o faci. Pe atunci, în universul nostru se afla un sistem stelar dublu, cu mai multe planete, dintre care una era locuită. Își răsuci capul și-l privi pe Păstor: Te las să ghicești cu ce fel de ființe

– Unele similare fenomenelor naturii.

– Ta-ta-ta, exact.

– Și ce s-a întâmplat cu ele? își exprimă nedumerirea Caribb.

– Ta-ta-ta, au dispărut din universul nostru, laolaltă cu planeta lor și sistemul din care făcea parte. Au atins stadiul unei Singularități și au format un univers-copil. Simultan cu

această pierdere, universul s-a compensat prin alipirea unui alt univers-copil.

– Sistemul Muzicii Grandioase, deduse un rayry.

– Ta-ta-ta, întocmai. Acest schimb a cauzat radiația cosmică de fond, care, în timp, s-a disipat, dând naștere la ceea ce voi numiți „fluviul de hidrogen”. Iar acum, după o perioadă de timp incaculabilă din punctul nostru de vedere, schimbul e pe cale să se producă la loc. Lumea veche va reveni în universul nostru, iar sistemul Muzicii Grandioase va trece într-o dimensiune paralelă. Un univers-copil. În clipa de față, cred că universul vechi are aspectul unei loxodrome care se suprapune peste spațiul actual. Îi ia locul, „împingându-l” afară. Probabil că acelea sunt zonele cu turbulențe extreme, în care Păstorul a putut lua contact cu strămoșii lumii vechi.

– Crezi că mai există viață pe acea planetă? Sau au murit toți atunci când au atins Singularitatea?

– Ta-ta-ta, nu știu, Păstorule. Nici cunoștințele nêe nu spun nimic despre asta.

– Nici nu contează, interveni Delegatul. Spune-mi, ai aflat vreo metodă pentru a rezolva toată nebunia asta cu Muzica Grandioasă?

– Ta-ta-ta, eu cred că da...

Vestea căzu ca un trăznet. Cei prezenți ezitau, nevenindu-le să creadă.

– Atunci să nu mai pierdem timpul! spuse Caribb. Să mergem înapoi și să-l salvăm.

– Nu putem face asta, ieși Păstorul din muțenie.

Delegatul se răsuci spre briss și-l privi mirat.

– De ce?

– Gândește-te: dacă ființele de pe vechea planetă mai sunt în viață? Dacă... nu știu... au trăit mai departe? Sau au rămas împietrite și acum au șansa să revină la viață?

– Sunt doar supoziții fără fundament real. În timp ce pe Muzica Grandioasă știm exact cum stau lucrurile. Suntem datori să-i salvăm pe linni, nu să-i lăsăm să piară pentru o filozofie fără finalitate.

– Îi vom salva. Vom evacua planeta.

– Parțial! îi atrase atenția Delegatul.

– Cât se va putea, acceptă Păstorul. În marea lor majoritate. Dar dacă oprim procesul schimbării lumilor, din vechea rasă nu va fi salvat nimic.

– Și ce-i cu asta? Le datorăm ceva? Îi cunoaștem măcar? Poate sunt niște ființe care vor porni să cucerească universul, odată eliberate!

– A te ascunde de ceea ce nu cunoști nu te ajută, ci te slăbește.

– Mai lasă-mă cu retorica asta! se burzului Caribb. M-aș fi bucurat s-o folosești când a trebuit să convingi Gamele Majore că nu suntem dușmani care trebuie executați pentru

înalță trădare! Ah, scuză-mă, am uitat: nu puteai face asta, pentru că ai refuzat până și un banal translator-simbiot! Asta apropo de a te ascunde de ceea ce nu cunoști...

Bătu cu palma înmănușată pe carcasa mașinării lui Timm.

– Am pierdut destul timp. Hai, să mergem!

– Nu. Trebuie să-i ajutăm pe toți.

Păstorul se proțăpise în fața vehiculului, împiedicându-i posibila înaintare către locul în care așteptau luntrile.

– Hai, Păstorule, lasă copilăriile! N-avem timp de asta! Timm, spune-i!

Bătrânul siddma preferă să tacă, urmărindu-i atent pe cei doi. Văzând că brissul nu se dă la o parte, Delegatul îl împinse ușor. Păstorul era mai bine făcut, așa încât risposta lui îl trimise pe celălalt cu fundul în nisip. Siddma șuieră înfuriat:

– În timp ce noi stăm aici și ne batem ca proștii, linnii se apropie de moarte!

– Nu. Dacă noi nu ne mai întoarcem, linnii vor fi evacuați. Iar vechii lumi i se va oferi șansa pe care o așteaptă de atâta vreme.

– Ești nebun!

Siddma se lansă din poziția în care se afla, izbindu-l pe briss cu casca dură chiar în abdomen. Costumul de protecție absorbi parțial șocul, dar pasărea se dezechilibra și căzu. Delegatul se ridică. Bătu grăbit cu palma pe carcasa mașinării.

– Hai, Timm! Timpul nu e de partea noastră!

Vehiculul se puse în mișcare, cu Caribb în lateral. Apucară să înainteze mai puțin de un metru. Păstorul sări pe vehicul. Aripile sale larg deschise îi acoperiră pe toți – chiar și pe rayri care mergeau precauți la câțiva pași distanță. Delegatul auzi izbitura picioarelor lovind cupeul vehiculului. Apucă să ridice privirea. În clipa următoare, uriașul înaripat se prăbuși asupra lui. Gâtul lung se arcui spre înapoi, apoi aruncă în jos ciocul acoperit de un aliaj rezistent. Sticla tratată nu rezistă la impactul violent și se sparse.

Craniul acoperit cu piele pergamentoasă se dovedi mult mai fragil.

*

– Ta-ta-ta, ai de gând să mă ucizi și pe mine?

Păstorul rămăsese înmărmurit minute bune, aplecat deasupra trupului fără suflare al lui Caribb. Se îndreptă și privi cu coada ochiului spre mașinaria lui Timm.

– Dacă trebuie.

Cuvintele ieșiră cu greutate.

– Ta-ta-ta, erau vremuri când vorbele mele meșteșugite îmi aduceau alături rasele

universului. Se pare că am îmbătrânit prea mult. Acum, fiecare specie care mă descoperă vrea să măucidă. Eh, sau oi fi devenit eu paranoic...

Șuieră amuzat.

– Nu cred că e de râs. Lucrurile sunt extrem de serioase.

– Ta-ta-ta, a conduce universul este ceva serios, într-adevăr.

– Mă tem că nu înțeleg.

– Ta-ta-ta, am timp să te lămuresc până ajungem la luntrile de colo. Simțind încordarea celuilalt, comentă: Stai liniștit, n-am niciun leac pentru Ceòl Mór!

– Dar ai spus...

– Ta-ta-ta, am spus că s-ar putea să am. Și n-am mințit – sper doar că leacul mă va însoți înapoi în lumea lor.

– Leacul...?

Păstorul era uluit. Se întreba dacă nu cumva translatorul-simbiot al siddmei se defectase.

– Ta-ta-ta, în cazul de față, tu. În celălalt, Caribb.

Mașinăria începu să ruleze ușor pe nisipul uscat, îndepărtându-se de cadavrul Delegatului. Păstorul făcu din reflex doi pași în urma ei, apoi se răsuci spre trupul prăbușit fără viață.

– Ta-ta-ta, lasă-l acolo! Nu mai putem face nimic pentru el. În plus, asta facem noi cu morții – îi lăsăm să fie sfâșiați de păsările cerului.

– Aici nu par să fie, îi atrase atenția brissul.

– Ta-ta-ta, nu. Dar a fost sfâșiat de o pasăre a cerului, chicoti Timm. Câtă ironie!

– Ești sadic.

– Ta-ta-ta, nu eu i-am crăpat țeasta sărmanului nefericit. Dar e mai bine așa.

Păstorul își reluă mersul în paralel cu vehiculul. Rayryi se țineau la o distanță sigură de cei doi.

– Fă-mă să înțeleg. Am impresia că totul a fost un joc regizat de tine, în care noi doi am fost doar marionete.

– Ta-ta-ta, faci să sune totul așa de crud! Dar trebuie să recunosc că ai dreptate. Vezi tu, Păstorule, m-am dat la o parte de la conducerea Consiliului pentru că am realizat că sunt o frână. Oricâtă deschidere aveam, îmi era clar că nu puteam compara o singură minte cu efortul a zeci. Din păcate, m-am înșelat. Dictatura are meritele ei – într-o democrație, mințile luminate vor fi mereu ținute în poziție de remiză de cele obtuze. Totul se va încâlci într-un interminabil joc al procedurilor, în care toată lumea va ști cum stă, ce trebuie făcut, dar nimeni nu-și va asuma răspunderea.

– De ce?

– Ta-ta-ta, fie pentru că nu are curajul, de teamă să nu piardă, fie pentru că nu e lăsat. Sau pur și simplu din incompetență. Rezultatul e același – stagnare. Iar asta ne face vulnerabili.

– În fața a ce?

– Ta-ta-ta, v-am spus că am văzut lumi pe care nu le-ați crede dacă vi le-aș povesti. Când vom slăbi îndeajuns, se vor rezezi asupra noastră ca niște păsări de pradă, zdrobindu-ne! Scuză-mă, nu m-am putut abține de la comparația asta! chicoti. Așa încât mi-am dat seama că singura șansă este să aducem din nou un conducător suprem în fruntea Consiliului.

– Acum, că lumea va afla că ești încă în viață, cred că îți vor înmâna ție această cinste.

– Ta-ta-ta, probabil. Deși vor fi și destui opozanți obișnuiți cu sinecurile lor care le oferă un trai liniștit fără să facă nimic. Dar eu sunt bătrân, Păstorule, chiar și așa, jumătate siddma-jumătate mașină, cum mă vezi. E nevoie de cineva să crească în umbra mea în timpul care mi-a mai rămas, cineva capabil să preia frâiele. Tu și Caribb ați fi fost foarte potriviți pentru asta.

– Eu? Sunt sigur că există mii de ființe mult mai capabile ca mine! Eu nu știu nici măcar cum să-mi asum rolul de păstor în tribul meu...

– Ta-ta-ta, nu confunda experiența cu sămânța. Prima se capătă cu timpul și o vei dobândi, stând alături de mine. Cu a doua te naști.

– Mie tot mi se pare o aberație ca o ființă mărunță ca mine să se gândească la...

– Ta-ta-ta și crezi că eu am fost mai breaz? Am pornit ca un orfan, pentru a mă trezi că trebuie să adun universul cunoscut laolaltă în fața unor puteri dincolo de orice imaginație!

– Dar... I-am ucis pe Caribb. Sunt un criminal.

– Ta-ta-ta, eu am făcut lucruri și mai urâte, dragul meu! Sau crezi că am ajuns în poziția pe care am ocupat-o salutând frumos în stânga și-n dreapta? Nu poți rezolva totul cu vorba bună, oricât ai încerca! Uneori trebuie să apelezi la soluții extreme. Contează scopul pentru care o faci.

– Și scopul meu a fost unul bun?

– Ta-ta-ta, da. Te-ai gândit cum poți salva două specii, nu doar una.

– Și de ce n-ai spus asta? De ce ne-ai lăsat să ne încăierăm?

– Ta-ta-ta, pentru că un lider adevărat se impune singur, în pofida tuturor piedicilor. Pe tot parcursul călătoriei, tu și Caribb ați fost mereu în tensiune. Dar niciodată n-ați trecut

peste un anumit prag. Dacă ai fi cedat aici, însemna că nu ești suficient de puternic ca să duci universul în direcția pe care tu o consideri corectă.

– Ai fi tăcut chiar știind că soluția lui Caribb era greșită?

– Ta-ta-ta, nu era greșită! El credea că am găsit o modalitate de a proteja Ceol Mórul. Avea de gând să salveze specia linni, fără a o pune să treacă printr-un exod care să distrugă tot sistemul lor politic și economic, necesitând generații întregi pentru a-l readuce unde e acum. Și avea dreptate cu privire la handicapul pe care singur ți-l crezi refuzând ajutorul tehnologiilor.

– Eu tot cred că puteai opri lucrurile înainte să ajungă aici.

– Ta-ta-ta, nu. Voi trebuia să găsiți această cale. Recunosc că mi-aș fi dorit-o – dacă două minți ca ale voastre ar fi învățat, în timp, să lucreze în echipă, ar fi fost excepțional. Dar selecția naturală este o opțiune la fel bună ca oricare alta.

– Ești cinic.

– Ta-ta-ta, când ajungi să trăiești experiențe ca acelea de care am avut eu parte, crede-mă că asemenea concepte devin superflue. Întrebarea mea este dacă îți pare rău pentru ce ai făcut.

– Că a trebuit să-lucid pe Caribb? Da.

– Ta-ta-ta, ai face-o din nou?

– Acum, după ce te-am ascultat pe tine, nu sunt așa de sigur. Dar, dacă singurele opțiuni ar fi tot cele două, aș face-o.

– Ta-ta-ta, din păcate opțiunile rămân aceleași – cel puțin cât ne e dat să cunoaștem.

Ajunși în dreptul luntrilor, se opriră.

– Tot mi se pare ceva ireal. Întreaga poveste, vreau să zic. Nu cred că am ce căuta acolo unde zici.

– Ta-ta-ta, ești un Păstor! îi atrase atenția Timm. Numele te plasează a priori într-o poziție de conducere. Depinde de tine să alegi dacă vei conduce un trib, sau Consiliul Tuturor Lumilor. Văzându-l că ezită, completă: Nu te teme, vei avea timp să crești alături de mine. Vei învăța ce e de învățat. Sămânța o ai în tine. Tot ce mai trebuie este să accepți să-ți asumi responsabilitatea. Pentru că nu va fi deloc ceva ușor. Așa că, dacă te temi, te înțeleg.

– Nu mă tem.

Răspunsul veni grăbit. Timm sâsâi satisfăcut, dar nu comentă. Brissul privi înapoi peste umăr, la cadavrul rămas în urmă – o simplă movilă inertă, părăsită. Se întrebă pe unde hălăduia acum spiritul siddmei. Se afla acolo, sau acela era un loc pe care lumea cealaltă nu-l putea atinge? Știa că va veni ziua în care va trebui să-l caute. Să se împace.

Cu el și cu sine.

– Ce vom spune despre el?

– Ta-ta-ta, cu toții am văzut cum Caribb s-a sacrificat pentru a găsi soluția de salvare a Ceòl Mórului! Pentru ceilalți, e suficient atât. Amintirea sa va fi ținută la loc de cinste, iar numele lui va fi onorat de către linni și în Consiliu. Văzând că Păstorul privește spre rayry, continuă: Sunt convins că ussamoT crede la fel și va face tot posibilul să ducă vestea acestei jertfe eroice pe noile rute comerciale pentru care va primi contracte.

– Cu siguranță, confirmă unul dintre rayry.

Se îmbarcă în luntri și decolară. ussamoT urmă curenții sticlei Klein în care nêe își transformaseră planeta, având grijă ca traseul să-i arunce înapoi pe Ceòl Mór fără riscuri. Linnii care-i escortaseră până la sit îi așteptau. Timm le ceru să transmită către guvernele Gamelor Majore că nu găsise nicio soluție pentru salvarea planetei.

– Ta-ta-ta, în câteva ore se va anunța Exodul! își dădu el cu părerea către companiile săi când trenul porni înapoi.

Atunci când vehiculul ajunse la canalul principal, siddma insistă ca rayry și luntrile lor să ia o cursă către cel mai apropiat aerodrom, de unde să plece pe orbită, pentru a se alătura navei-furnicar.

– Ta-ta-ta, a suferit destul! Are nevoie de voi, înainte să dezvolte o afecțiune cronică...

– Mulțumim, Timm! Vom face tot ce ține de noi pentru ca tu să ai susținerea Labirintului Furnicarelor Rayry. Voi să aveți, se corectă gângania.

După ce se despărțiră, siddma și brissul înaripat rămaseră singuri în compartiment. O vreme, călătoriră în tăcere. Apoi, Timm începu să vorbească, cu glasul său ușor obosit, cu inflexiuni metalice:

– Ta-ta-ta, știi de ce am ținut neapărat să caut lumea nêe? Nu așteptă răspunsul celuilalt, ci continuă să se confeseze: Înainte de a pleca din universul acesta, cei care au clădit lumea aceea m-au avertizat cu privire la un dușman care aproape că i-a distrus. Asta se întâmpla demult, înainte ca majoritatea raselor din universul cunoscut să fi apărut. Au reușit să-l alunge, apoi au urmat sute de milioane de ani în care ei s-au perfecționat, căutând să facă față unei noi reveniri a invadatorului. În cele din urmă, au plecat. Dar ceilalți pot reveni oricând. Iar dacă noi nu suntem pregătiți să le facem față, nu vom avea nicio șansă.

– Ce știi despre ei?

– Ta-ta-ta, nimic. Nêe m-au avertizat doar să fiu atent la fenomenele cosmice inexplicabile. De aceea mi-a atras atenția situația de pe Ceòl Mór. Făcu o pauză, apoi

reluă: Acolo, în sticla Klein, am aflat că precedenta apariție a invadatorilor a început după ce s-a deschis complet Distorsiunea Roșie de la marginea teritoriului jonner. Iar primele semne ale apariției acesteia au fost date de...

– Dispariția lumii misterioase care vrea acum să revină în universul cunoscut, înlocuind Ceòl Mórul! îl întrerupse Păstorul.

Timm șuieră mulțumit.

– Ta-ta-ta, ești ager la minte!

– Înseamnă că ne putem aștepta ca invazia să aibă loc din nou...

– Ta-ta-ta, așa este. Poate că nu va fi. Dar e mai bine să fim pregătiți. Și de aceea am vrut să vă duc pe tine și pe Caribb acolo. Să vedeți. Să știți că universul e mai mult decât se cunoaște oficial. Și să vă testez, completă el. Să văd cine e dispus să-și asume o decizie crucială într-un moment critic. Am crezut că nepotul meu se va dovedi mai vrednic, deoarece de multe ori și-a dovedit talentele pe parcursul călătoriei. Iar tu vei arăta că ești la fel de demn să-l ajuți. Destinul a vrut altfel...

– E cinic să pui așa ceva pe seama destinului.

– Ta-ta-ta, crezi? chicoti Timm. Când vei fi văzut ce am văzut eu, atunci vei înțelege altfel liniile destinului...

– Va trebui să mă înveți multe. Chiar și cum să consult arhivele nêe.

– Ta-ta-ta, toate la vremea lor. Eu zic s-o luăm cu începutul. Drumul spre Gama Majoră Semifusă e lung. Ce zici, crezi că ești pregătit să ascuți povestea călătoriei mele prin acele lumi de neimaginat despre care ți-am spus?

– Mă pregăteam să-ți propun același lucru.

Trenul gonea cu viteză nebună prin canal, tăind apa cu prova sa ascuțită. Pe carcasa vagonului, ploaia răpăia constant, într-un ritm care invita la povești.

– Ta-ta-ta, totul a început când un foarte bun prieten de-al meu, un om pe nume Adrian Kavinsky, a venit pe planeta pe care eu fusesem numit ambasador...

*

Dincolo de nodul spațial se află una dintre cele trei enclave linni, un sistem stelar cedat de fraro pentru uzul refugiaților. Celelalte două se găsesc în sistemele uman și, respectiv, siddma. În fiecare dintre ele se află câte o planetă care a devenit cămin pentru sute de milioane de refugiați. În locul Ceòl Mórului, linnii au acum trei planete, pe care le-au redenumit Vistilia, Caribb și Leck.

Exodul a fost o etapă extrem de dificilă. Structurile economice și politice ale statelor

au suferit lovituri dure, care le-au adus aproape în pargul colapsului. Pe parcursul călătoriei și după sosirea la destinație, organizarea lumii linni a devenit esențial diferită de cea de la plecare. Din păcate, instaurarea anarhiei și dificultățile de adaptare la un mediu care trebuie colonizat pas cu pas, a impus intervenția speciilor din Consiliul Tuturor Lumilor. Protocoalele legate de tehnologii au fost abandonate. Mai mult, cele trei lumi linni – deși despărțite de distanțe uriașe – au creat o structură comună, Gama Ceòl Mór, care s-a afiliat la Consiliu.

Asta a însemnat că rayryi și-au pierdut privilegiile. Compensările primite au fost generoase și, în continuare, filtrează trei sferturi din comerțul cu Gama. Dar nu mai e ce a fost. La fel ca și civilizația linni, a cărei transformare – sub influența tehnologiilor și a stilului de viață a celorlalte specii – este tot mai puternică. Tradițiile, specificul linnilor se pierde treptat. În locul unui ultim flux care să-i măture din univers, ei fac față unei marea care le dizolvă lent, dar sigur, identitatea.

Timm a revenit în fruntea Consiliului Tuturor Lumilor și a dat rapid o lovitură de imagine, reușind să integreze Gama în structurile acestuia. Contestatarii săi au fost, astfel dați deoparte înainte să apuce să construiască o opoziție puternică. Păstorul este mâna lui dreaptă, iar brissul înaripat se dovedește un elev silitor și extrem de inteligent. Ideea că el va fi succesorul siddmei la conducerea Consiliului se vehiculează tot mai des.

Poziția ocupată de el a accelerat și procesul de integrare a planetei Hursagmu-ma-Zilittu în structurile Consiliului. La fel ca linnii, brissi înaripați își vor pierde treptat specificul. Se vor civiliza după standardele majorității raselor.

Samaa și Rett au o fată. După ce și-au făcut datoria de a o aduce pe lume, relația celor doi a devenit mai tensionată ca niciodată – femela s-a retras tot mai mult în solitudine și simplitate, în timp ce masculul se arată tot mai dornic de a se înconjura doar cu tehnologie de ultimă generație.

Simfonia A-a-m-p a devenit o personalitate extrem de bogată în noua lume linni. Precauția sa de a-și păstra câștigurile financiare în structurile bancare ale Inelului s-a dovedit salutară. Atunci când pârgurile economice linni s-au prăbușit, iar mulți s-au trezit peste noapte săraci, el a n-a fost afectat. Și-a folosit averea cu înțelepciune, ajutând cât mai multe familii să se adapteze la condițiile de pe Vistilia, planeta pe care s-a stabilit. A devenit un membru marcant al comunității sale, respectat de toată lumea și un burlac foarte dorit. A refuzat însă toate propunerile primite, pretextând că munca sa nu-i permite să se ocupe de o familie.

După ce s-a remarcat în rândul voluntarilor care au contribuit la realizarea Exodului, în special în păstrarea speciilor din flora și fauna originală a Ceòl Mórului, Rapsodia

Boemă a petrecut o vreme în Inel. A urmat apoi un episod extrem de controversat și mediatizat, când l-a asasinat pe Leck sub pretextul că dorea să-i curme suferința. Gestul ei a stârnit un val de furie al opiniei publice și a dus la condamnarea ei la muncă silnică pe viață într-o colonie-penitenciar.

După ingerarea tuturor luntrilor născute, nava-furnicar și-a revenit destul de bine. A rămas cu sechele, dar își face încă treaba suficient de bine pentru ca noi, ussamoT, să avem o viață liniștită. În ultima vreme, matca se gândește să dea naștere unei urmașe, care să creeze o nouă navă-furnicar, pentru vremea când cea prezentă va fi prea bolnavă ca să mai facă față lungilor zboruri spațiale.

Am părăsit cargoul-caravană și urmăm curenții spațiali. În curând, vom efectua saltul către punctul Lagrange ocupat de stația spațială care orbitează în jurul Vistiliei.